

ПРОБЛЕМА СТВОРЕННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ТА ВІРТУАЛЬНА РЕАЛЬНІСТЬ

Актуальність проблеми. Дослідження штучного інтелекту (ШІ) на сьогодні є достатньо актуальною та поширеною темою, яка знаходить відображення у різних сферах: психологічній, культурологічній, соціально-філософській, ну і звісно в науковій. Серед усіх проблем, які охоплює дослідження даної теми в різних галузях науки, можна виділити групу досліджень, пов'язаних із розробкою штучного інтелекту людини та суперінтелекту, робототехнікою та впливом існуючих і потенційних систем ШІ на людину та суспільство.

Мета. Метою нашого дослідження є проведення певного соціально-філософського аналізу проблем штучного інтелекту в сучасному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Проблема створення штучного інтелекту досить часто піднімається в контексті дискусій з розвитку комп'ютерних технологій. Більшість людей говорять про вигоду при створенні подібної системи. Дійсно, такі системи допоможуть нам у повсякденному житті, вони зможуть керувати транспортними потоками не тільки в окремій країні, а й у світовому масштабі, такі системи допоможуть покращити роботу у машинобудуванні, будівництві тощо. Системи штучного інтелекту з'явилися і швидко розвиваються завдяки глобальній світовій тенденції розширення професійної спеціалізації, що торкнулася більшої частини суспільства. Відповідно, прискорений розвиток життя змушує нас постійно звертатися до довідкової інформації та баз накопичених знань. У цілому, на думку багатьох фахівців у галузі керування знаннями, усе це означає наявність великого потенціалу для впровадження інформаційних систем, котрі базуються на платформі штучного інтелекту [3]. Цілком закономірно, що науковці усе більш усвідомлюють про необхідність розробки нової наукової методики застосування системного аналізу, інформаційного та синергетичного підходів, нанонауки й досягнень у сфері штучного інтелекту, створення нових проєктів у сфері природничих та гуманітарних наук з метою вирішення глобальних проблем. Термін «штучний інтелект» трактується у двох розуміннях: широкому та вузькому. У вузькому розумінні «штучний інтелект» – це інтелект, який проявляється в результаті функціонування будь-якої автоматизованої системи або комп'ютерної програми. У широкому розумінні «штучний інтелект» – це здатність комп'ютерної програми або автоматизованої системи виконувати певні функції людини та приймати оптимальні рішення на основі аналізу зовнішніх чинників [4]. Отже, в загальному можна сказати, що «штучний інтелект» розуміють як науковий напрям, як моделювання процесів пізнання і мислення, що ставить за мету використання людиною різної обчислювальної техніки, різних пристроїв, механізмів, програм для збільшення продуктивності, які за певними критеріями можуть бути названі «інтелектуальними»; сукупність уявлень про пізнання, розум і людину, що роблять можливими підняття питання про моделювання інтелекту [10]. Серед найважливіших задач, які ставилися перед розробниками різних інтелектуальних систем з моменту визначення штучного інтелекту як наукового напрямку, потрібно виділити наступні: доказ теорем та розпізнавання зображень, машинний переклад і розуміння людської мови, ігрові програми, машинна творчість та експертні системи. Особливу увагу вчені приділяють проблемам інтеграції мозку й комп'ютерних мереж. Є і перші розробки, які дозволяють за допомогою штучного інтелекту самостійно керувати функціоналом розумного будинку. На сьогодні, виділяють штучний інтелект, що володіє пізнавальними можливостями й розумом людського рівня, і «суперінтелект» – це штучний інтелект надлюдського рівня [1, с. 323]. Питання про втілення суперінтелекту з надлюдськими можливостями досі залишається відкритим. Взаємодія людини з інформаційними та технічними засобами поступово перетворює її на кіборга – це гібрид людини й «машини», який наділений можливостями, котрі не під силу людському тілу. На сьогоднішній день людство використовує штучні кінцівки, вставні зуби, кохлеарні імплантанти, не кажучи вже про стимулятори серця і м'язів. Також ведуться різні дослідження з імплантації невеликих мікросхем, для прикладу штучних систем зору для незрячих, а також впровадження суперчипа в мозок для забезпечення безконтактного спілкування людини з комп'ютером. Такі мікрочіпи зможуть самостійно пересуватися по тілу подібно мікроорганізмам за допомогою кровоносної системи та очищати організм від шкідливих речовин, мікробів. Поява кіберпростору змінила наше ставлення до дійсності. Науковці визнають, що постійний симбіоз людини з інтелектуальним комп'ютером і автономними роботами, що володіють кольоровим стереоскопічним зором, розуміють мову та володіють поведінкою схожою до людської, приведе в кінцевому результаті до виникнення людини нового виду – homo intellectus. Прихильники ідеї постлюдини вважають, що повільний етап еволюції розуму у формі людини як біологічного виду поступово припиняє своє існування, а починається новий етап прискореної еволюції розуму у вигляді інформаційно-кібернетичних систем, що швидко змінюють одна одну на основі безперервно зростаючих обчислювальних і продуктивних потужностей. У XXI столітті, думаю можна констатувати факт, що з'явилося нове покоління людей – «покоління Нінтендо». Точні межі цього покоління невідомі, проте вчені вважають, що це покоління людей, народжених після 1980 року. Їхньою загальною спільною рисою є те, що усі вони росли на початках цифрового прориву, відповідно вони краще сприймають все те, що сьогодні відбувається в інформаційному світі. Незважаючи на досить високий рівень розвитку інформаційних технологій, все ж залишаються істотні обмеження моделювання комп'ютерних віртуальних образів. Іншим важливим аспектом цього процесу є те, що уява відіграє ключову роль у моделюванні образів комп'ютерної віртуальної реальності [7]. Провідні IT-компанії мають низку інноваційних розробок, які, на думку фахівців, вже найближчим часом можуть бути реалізовані. Наприклад Facebook, Microsoft, Google – практично кожна компанія IT-ринку певною мірою заявила про себе в сфері дослідження штучного інтелекту. За оцінками експертів, щороку витрати провідних гравців в цій сфері оцінюються в сотні мільйонів доларів. Вже сьогодні в багатьох країнах люди користуються технологічними інноваціями, які свідчать про наближення ери штучного інтелекту: безпілотні автомобілі; голосові сервіси, технологічне наповнення так званого розумного будинку та багато іншого [9]. Звичайно, неможливо передбачити всі майбутні повороти в історії суспільства, проте можливо вчасно побачити нові тенденції розвитку, щоб використовувати для повноцінної відповіді новим викликам інформаційної цивілізації.

Висновок. Отже, підбиваючи підсумки проведеного дослідження, можемо сказати, що системи штучного інтелекту відіграють велику роль в розвитку науки та техніки. Для людини основними загрозами розвитку штучного інтелекту є: повна заміна людини у технологічних процесах, що відповідно породжує масове безробіття; створення етичних, релігійних та соціальних проблем; здатність штучного інтелекту до самовідтворення та втрата контрольованості з боку людини. Парадокс сучасності полягає в тому, що людина, з однієї сторони, залежить від технологічного розвитку суспільства, а з іншої сторони, ми самі відповідаємо за своє майбутнє, яке творимо своїм інтелектом. Через це, людина стає головним об'єктом та суб'єктом глобального інформаційного суспільства. Зрозуміло, що зупинити прогрес розвитку штучного інтелекту неможливо, проте ми можемо суттєво його обмежити, щоб всетаки людина керувала технікою, а не навпаки.

Список використаних джерел

1. Бостром Н. Сколько осталось до суперинтеллекта? / Информационное общество – Москва : «Издат-во АСТ», 2004.
2. БУСОЛ О .ПОТЕНЦІЙНА НЕБЕЗПЕКА ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ. – Режим доступу : http://ippi.org.ua/sites/default/files/boypnsi_14_2_2015.pdf
3. «Вікіпедія» – Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Штучний_інтелект
4. Зленко Н. Аналіз Штучного Інтелекту. – Режим доступу : <https://repository.spu.sumy.ua/bitstream/123456789/5831/1/Zlenko.pdf>
5. Кайку М. Візії: як наука змінить XXI сторіччя / Мічіо Кайку. – Львів: Літопис, 2004. – 544 с.
6. Карпенко В. Проблема штучного інтелекту в сучасній філософії. – Режим доступу : <http://www.info-library.com.ua/books-text-11661.html>
7. Петрушин Ю. Искусственный интеллект / Новая философская энциклопедия в четырех томах. т. II. – Москва : Мысль, 2001.
8. ТЕХНОЛОГІЇ СТВОРЕННЯ ПРОГРАМНИХ ТА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИХ СИСТЕМ. – Режим доступу : <https://financial.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2016/09/лекції-1.pdf>
9. Швирков О. Проблема штучного інтелекту і людиномірність штучних інтелектуальних систем - Житомир, 2006. - 174 с.
10. Штучний інтелект : вчора, сьогодні, завтра : лекція. – Режим доступу : <https://uchika.in.ua/lekciya-shtuchnij-intelekt-vchora-segodni-zavtra.html>